

Supported by the Global Fund
to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria

CỤC PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS
DỰ ÁN QUỸ TOÀN CẦU PHÒNG,
CHỐNG HIV/AIDS

LIÊN HỆ CÁC TRUNG TÂM KIỂM SOÁT BỆNH
TẬT/ TRUNG TÂM PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS
CÁC TỈNH, THÀNH PHỐ ĐỂ BIẾT THÊM CHI TIẾT.

Truy cập website
www.vaac.gov.vn hoặc quét
mã bên dưới để xem chi tiết

NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ ĐIỀU TRỊ DỰ PHÒNG TRƯỚC PHƠI NHIỄM HIV (PrEP)

(Tài liệu dành cho truyền thông viên)

NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ ĐIỀU TRỊ DỰ PHÒNG TRƯỚC PHƠI NHIỄM HIV (PrEP)

1

PrEP là gì?

PrEP (Pre-Exposure Prophylaxis) là sử dụng thuốc kháng vi rút HIV (ARV) để dự phòng lây nhiễm HIV cho người chưa nhiễm HIV.

Thuốc PrEP hiện nay thường là kết hợp 2 loại thuốc ARV là Tenofovir và Emtricitabine. Khi dùng PrEP nồng độ thuốc ARV trong máu có thể ngăn chặn không cho virút HIV xâm nhập và nhân lên trong cơ thể.

2

Hiệu quả của PrEP

Các thử nghiệm lâm sàng đã chứng minh sử dụng PrEP đúng cách làm giảm nguy cơ lây nhiễm HIV đến hơn 90% qua đường tình dục và hơn 70% đối với nhóm tiêm chích ma túy.

Tuy nhiên, nếu không tuân thủ dùng thuốc sẽ không thể dự phòng lây nhiễm HIV một cách hiệu quả.

3

PrEP dành cho ai?

Những người chưa nhiễm HIV (xét nghiệm HIV âm tính) và có nguy cơ nhiễm HIV cao bao gồm:

- Có quan hệ tình dục với người thuộc nhóm nguy cơ cao nhiễm HIV (nam quan hệ tình dục đồng giới (MSM), người tiêm chích ma túy...);
- Có bạn tình nhiễm HIV chưa điều trị ARV hoặc điều trị ARV nhưng tải lượng HIV ≥ 200 bản sao/ml hoặc chưa được xét nghiệm tải lượng HIV;
- Có một trong các yếu tố có nguy cơ nhiễm HIV sau: Có quan hệ tình dục không sử dụng bao cao su với hơn 01 bạn tình; Đã mắc hoặc đang điều trị bệnh lây truyền qua đường tình dục; Đã sử dụng Điều trị Dự phòng sau phơi nhiễm HIV (PEP); Có quan hệ tình dục để đổi lấy tiền hoặc hiện vật; Có sử dụng ma túy trong khi quan hệ tình dục;
- Dùng chung bơm kim tiêm hoặc dụng cụ tiêm chích.

4

Những ai không dùng được PrEP?

- Người có HIV dương tính;
- Người có kết quả xét nghiệm thanh thải Creatinin ước tính < 60 ml/phút;
- Người có dấu hiệu nhiễm HIV cấp hoặc có khả năng mới nhiễm HIV;
- Người dị ứng hoặc có chống chỉ định với bất kỳ thuốc nào trong phác đồ PrEP;
- Người có cân nặng dưới 35 kg

Do không phải tất cả mọi người đều dùng được PrEP, nên một người muốn dùng PrEP cần phải được bác sĩ tư vấn, khám và làm xét nghiệm trước khi chỉ định dùng.

5

Khi muốn sử dụng PrEP cần làm gì?

Khi một người có hành vi nguy cơ cao bị nhiễm HIV như quan hệ tình dục không an toàn hoặc tiêm chích không an toàn, hãy đến cơ sở cung cấp dịch vụ PrEP.

Tại cơ sở cung cấp dịch vụ, bác sĩ sẽ hỏi một số câu hỏi để biết khách hàng có nguy cơ cao bị nhiễm HIV hay không. Tất cả thông tin cá nhân của khách hàng được bảo mật.

Nếu khách hàng có nguy cơ cao, bác sĩ sẽ:

- Xét nghiệm HIV. Nếu khách hàng đã nhiễm HIV thì không dùng PrEP mà cần điều trị HIV/AIDS.
- Xét nghiệm viêm gan B. Nếu bị viêm gan B mãn tính, khách hàng cần phải đến gặp bác sĩ chuyên khoa về viêm gan trước khi dùng PrEP.
- Xét nghiệm chức năng của thận, vì thận có thể bị ảnh hưởng bởi thuốc PrEP.
- Xét nghiệm các bệnh lây truyền qua đường tình dục khác (lậu, giang mai, chlamydia...)

Nếu khách hàng có thể dùng được PrEP, bác sĩ sẽ kê đơn thuốc, giải thích và hướng dẫn việc sử dụng PrEP.

6

Uống PrEP như thế nào?**Sử dụng PrEP hàng ngày:****Cho các nhóm có nguy cơ lây nhiễm HIV**

Thuốc PrEP uống hàng ngày, mỗi ngày một viên theo chỉ định của bác sĩ. Có thể uống trước hoặc sau khi ăn.

Nên uống vào một thời điểm nhất định để tạo ra thói quen uống thuốc đều đặn.

Nếu quên, cần uống ngay khi nhớ ra. Tuy nhiên không được uống quá 2 viên trong một ngày (trong 24 giờ).

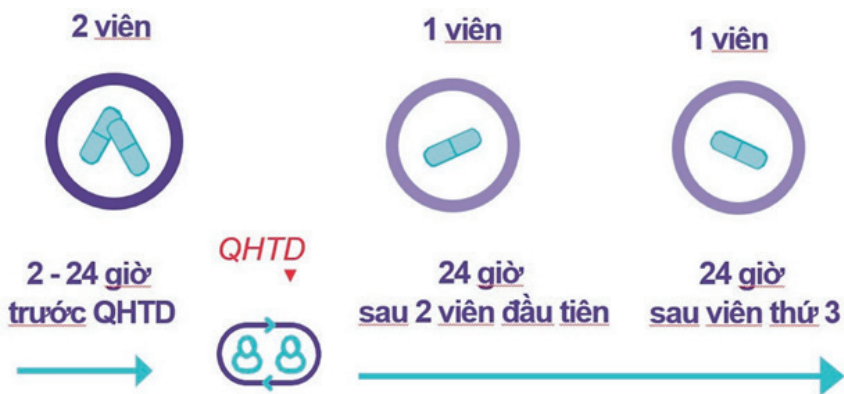
PrEP không tương tác với đa số các thuốc khác nên an toàn khi uống cùng với nhau.

MỖI NGÀY 1 VIÊN						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
1 	2 	3 	4 	5 	6 	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

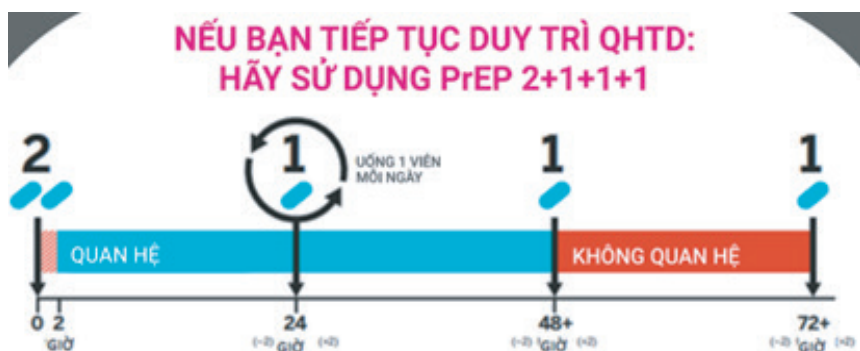
Sử dụng PrEP tình huống (ED-PrEP)

PrEP theo tình huống chỉ dùng cho nhóm nam có quan hệ tình dục đồng giới (MSM) có tần suất quan hệ tình dục trung bình dưới 2 lần/tuần.

Sử dụng theo công thức 2+1+1: Liều khởi đầu uống 2 viên trong vòng 2 - 24 giờ trước khi QHTD, sau đó uống viên thứ ba 24h sau liều khởi đầu, và uống viên thứ tư 48h sau liều khởi đầu.

PrEP 2+1+1+1 dùng cho người tiếp tục QHTD sau khi dùng PrEP tình huống: Uống mỗi ngày 1 viên trong thời gian bạn còn QHTD, sau đó uống đủ 2 viên, mỗi ngày 1 viên, trong vòng 48h sau lần QHTD cuối cùng.

Với PrEP tình huống, luôn luôn đảm bảo rằng bạn phải uống 2 viên cuối cùng trước khi ngừng PrEP, mỗi ngày 1 viên, trong hai ngày liên tiếp sau lần QHTD cuối cùng.

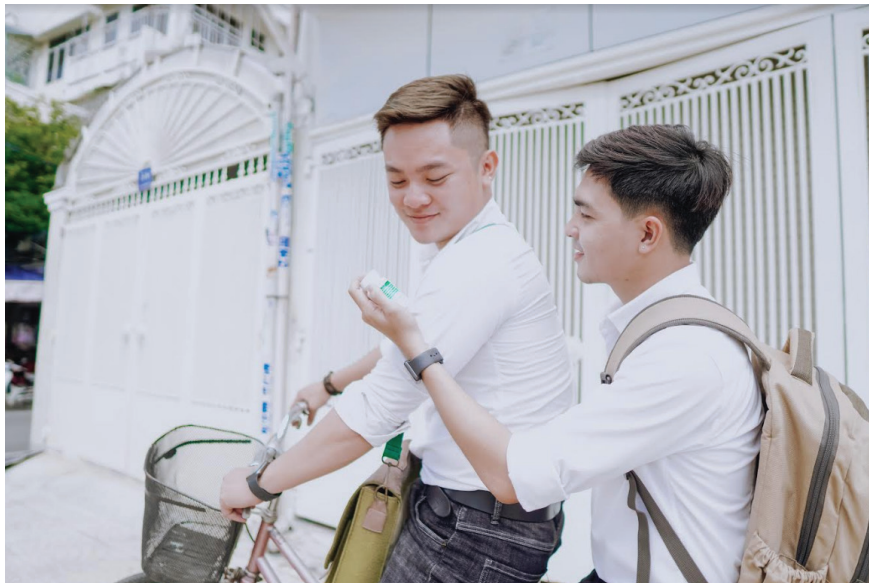
Người sử dụng PrEP tình huống cần phải tuân thủ tuyệt đối theo hướng dẫn để thuốc phát huy hiệu quả cao. Hãy sử dụng đồng hồ báo thức hoặc điện thoại hẹn giờ để đảm bảo bạn dùng thuốc đúng giờ.

7

Dùng PrEP sau bao lâu mới có tác dụng phòng lây nhiễm HIV?

Đối với nam quan hệ tình dục đồng giới qua đường hậu môn: Uống mỗi ngày 1 viên thì hiệu quả tối đa sau 7 ngày uống liên tục hoặc uống 2 viên trước khi quan hệ tình dục 2 - 24 giờ. Cần được tiếp tục sử dụng thuốc PrEP 2 ngày sau lần quan hệ tình dục cuối cùng để bảo đảm hiệu quả cho lần phơi nhiễm HIV cuối cùng.

Với quan hệ tình dục qua đường âm đạo hoặc phòng lây nhiễm HIV qua đường máu: Cần uống ít nhất 21 viên (1 viên/1 ngày) mới có tác dụng phòng lây nhiễm HIV. Sử dụng PrEP tiếp tục đến hết 28 ngày sau lần phơi nhiễm cuối cùng để bảo vệ cho lần phơi nhiễm HIV cuối cùng.

8

Dùng PrEP có an toàn không?

PrEP an toàn với mọi người kể cả phụ nữ mang thai. Hầu hết những người dùng PrEP không gặp tác dụng phụ nào nghiêm trọng.

Tuy nhiên, một số ít người có thể gặp phải một số tác dụng phụ như: buồn nôn, tiêu chảy, đau bụng, chóng mặt, đau đầu, chán ăn... Thông thường, các phản ứng phụ này chấm dứt sau một đến hai tuần. Cần trao đổi với bác sĩ ngay nếu những biểu hiện này kéo dài và ảnh hưởng đến sinh hoạt.

Với những người dùng PrEP trong một thời gian dài có thể gây loãng xương (ít gặp) hoặc ảnh hưởng đến thận, vì vậy điều quan trọng là người sử dụng PrEP cần được kiểm tra và xét nghiệm định kỳ.

9

Cần làm gì trước khi sử dụng PrEP?

Cần xét nghiệm HIV trước khi bắt đầu PrEP hoặc khi tái sử dụng PrEP sau khi đã dừng một thời gian. Chỉ dùng PrEP khi kết quả xét nghiệm HIV âm tính. PrEP không dùng để điều trị người đã nhiễm HIV. Dùng PrEP ở những người đã nhiễm HIV có thể dẫn đến kháng thuốc, làm hạn chế hiệu quả điều trị sau này.

Xét nghiệm chức năng thận (độ thanh thải creatinine) cần được thực hiện trước khi bắt đầu PrEP và sau mỗi 6 tháng dùng PrEP.

10

Khi dùng PrEP, bao lâu phải đi khám và lĩnh thuốc?

Người sử dụng PrEP sẽ cần đến cơ sở y tế để khám và lĩnh thuốc định kỳ:

Tái khám lần đầu sau 1 tháng;

Tái khám lần 2 sau tái khám lần đầu 2 tháng.

Tái khám lần 3 và những lần tiếp theo định kỳ 3 tháng

Khi tái khám, bác sĩ chỉ định làm xét nghiệm để theo dõi việc điều trị.

Người sử dụng PrEP nếu có biểu hiện bất thường, có thể đến gặp bác sĩ bất kỳ khi nào.

11

Điều trị PrEP ở đâu ?

Hiện nay PrEP hiện đã có mặt tại 26 tỉnh, thành phố trên cả nước.

Truy cập website **www.vaac.gov.vn** để biết địa điểm cung cấp dịch vụ điều trị PrEP trên cả nước

Nếu dùng PrEP, có cần sử dụng bao cao su khi quan hệ tình dục không?

Rất cần, bởi vì:

- PrEP làm giảm nguy cơ lây nhiễm HIV nhưng vẫn có một tỷ lệ nhỏ có khả năng lây nhiễm HIV nếu không sử dụng bao cao su.
- PrEP chỉ giúp phòng lây nhiễm HIV mà không phòng được các bệnh lây truyền qua đường tình dục khác, không có tác dụng tránh thai, trong khi đó bao cao su vừa có tác dụng tránh lây nhiễm HIV vừa phòng các bệnh lây truyền qua đường tình dục như lậu, giang mai viêm gan B, C...và giúp phòng tránh mang thai ngoài ý muốn.

Vì vậy, để an toàn nhất, bạn luôn dùng PrEP và sử dụng bao cao su khi quan hệ tình dục để phòng lây nhiễm HIV và các bệnh lây truyền qua đường tình dục..

13

Phụ nữ không nhiễm HIV muốn mang thai với người nhiễm HIV có nên dùng PrEP?

Nên dùng PrEP để bảo vệ bản thân và thai nhi không bị lây nhiễm HIV, cách dùng như sau:

Trong 21 ngày đầu, uống PrEP hằng ngày và dùng bao cao su đúng cách.

Từ ngày thứ 22, không dùng bao cao su để có thể mang thai nhưng vẫn phải dùng PrEP đều hằng ngày.

Tuy nhiên sẽ không cần dùng PrEP nếu bạn tình có tải lượng vi rút dưới ngưỡng phát hiện (dưới 200 bản sao/ml máu).

14

Khi nào dừng sử dụng PrEP?

PrEP không phải dùng suốt đời. Có thể ngừng sử dụng PrEP trong các trường hợp sau:

- **Khách hàng không muốn tiếp tục sử dụng PrEP:** vì các lý do cá nhân, có thể liên quan hoặc không liên quan đến thay đổi hành vi, tình trạng HIV hay tác dụng phụ của thuốc.

- **Bác sỹ chỉ định ngừng sử dụng PrEP trong các trường hợp sau đây:**

- Nhiễm HIV
- Phản ứng có hại nghiêm trọng của thuốc
- Khách hàng thay đổi hành vi và không còn nguy cơ lây nhiễm HIV, ví dụ:
 - + Luôn luôn sử dụng bao cao su đúng cách mỗi lần quan hệ tình dục;
 - + Chỉ có một bạn tình có HIV âm tính và không có nguy cơ cao;
 - + Dùng liệu pháp thay thế chất dạng thuốc phiện bằng methadone, không sử dụng chung bơm kim tiêm;
 - + Vợ/chồng hoặc bạn tình nhiễm HIV đã điều trị ARV trên 6 tháng và có tải lượng virut dưới 200 bản sao/ml.
 - + Không có quan hệ tình dục nữa, vì vậy không có nguy cơ.

Những việc cần làm khi khách hàng ngừng sử dụng PrEP

Khi khách hàng ngừng sử dụng PrEP vì bất kỳ lý do gì, cần thực hiện những việc sau:

Xét nghiệm HIV nhanh đánh giá tình trạng HIV của khách hàng lúc ngừng sử dụng PrEP;

Ghi rõ nguyên nhân ngừng sử dụng PrEP vào hồ sơ bệnh án;

Đánh giá việc tuân thủ sử dụng thuốc PrEP trong vòng một tháng gần đây;

Đánh giá hành vi nguy cơ cao gần đây (tình dục không an toàn, tiêm chích ma túy). Kê đơn cho khách hàng tiếp tục sử dụng PrEP trong vòng 28 ngày kể từ lần phơi nhiễm cuối cùng. Riêng đối với nam quan hệ tình dục đồng giới kê đơn thuốc PrEP thêm 2 ngày nữa kể từ lần quan hệ tình dục gần nhất.

Hoàn thiện hồ sơ bệnh án.

Việc hỗ trợ tuân thủ điều trị có thể được thực hiện bởi người cung cấp dịch vụ thông qua tư vấn trực tiếp trong các lần tái khám hoặc gián tiếp qua các kênh online hoặc ứng dụng di động.

- Giải thích với khách hàng về tác dụng của thuốc.
- Hỗ trợ khách hàng xử trí các phản ứng phụ của thuốc.
- Hỗ trợ khách hàng lập kế hoạch uống thuốc hàng ngày phù hợp với công việc và hoạt động cá nhân.
- Tư vấn giảm nguy cơ lây nhiễm HIV.
- Hướng dẫn sử dụng các công cụ hỗ trợ điều trị (ví dụ: các ứng dụng/nhắc nhở trên thiết bị di động) và gắn việc uống thuốc với các hoạt động hàng ngày của khách hàng.
- Chuyển gửi tới dịch vụ hỗ trợ tâm lý, xã hội và các dịch vụ y tế trong trường hợp cần thiết.
- Khách hàng quên uống thuốc: uống thuốc ngay khi nhớ ra, không uống quá 2 viên mỗi ngày.
- Nếu khách hàng quên thuốc từ 7 ngày trở lên, đánh giá lại như khách hàng PrEP mới (Trong trường hợp này chỉ cần xét nghiệm lại creatinine nếu đã có kết quả trên 6 tháng).
- Chuyển gửi đến các dịch vụ hỗ trợ tâm lý, xã hội và dịch vụ y tế trong trường hợp cần thiết.
- Thanh thiếu niên và người tiêm chích ma túy có thể cần được hỗ trợ tư vấn nhiều hơn.

17 *PrEP có phải là vắc xin không?*

Không. Vì:

Vắc xin giúp hệ miễn dịch sinh ra kháng thể của cơ thể chống lại một nhiễm trùng nào đó trong thời gian dài.

PrEP là sự kết hợp của 2 loại thuốc kháng vi rút để dự phòng lây nhiễm HIV. PrEP cần phải được uống mỗi ngày và uống theo tình huống.

18 *PrEP và PEP giống và khác nhau như thế nào?*

Giống nhau:

- PrEP và PEP đều là biện pháp dự phòng lây nhiễm HIV bằng cách uống thuốc kháng HIV (ARV).
- PrEP và PEP đều áp dụng cho người chưa nhiễm HIV nhưng có nguy cơ nhiễm HIV.

Khác nhau:

Nội dung	PrEP	PEP
Tên gọi	Dự phòng trước phơi nhiễm HIV	Dự phòng sau phơi nhiễm HIV
Uống khi nào?	Trước khi phơi nhiễm HIV Uống trước khi có nguy cơ nhiễm HIV	Sau khi phơi nhiễm HIV Điều trị khẩn cấp: uống càng sớm càng tốt trong vòng 72 giờ sau phơi nhiễm HIV
Ai cần dùng?	Người chưa nhiễm HIV nhưng: • Quan hệ tình dục với người nhiễm HIV • Quan hệ tình dục với người không biết tình trạng HIV • Dùng chung bơm kim tiêm	Người chưa nhiễm HIV nhưng đã bị phơi nhiễm HIV: • Quan hệ tình dục không an toàn • Tiêm chích ma túy không an toàn • Kim đâm • Bị lạm dụng tình dục
Hiệu quả	Giảm nguy cơ lây nhiễm HIV qua quan hệ tình dục đến hơn 90% và tiêm chích ma túy đến hơn 70%.	Phòng lây nhiễm HIV nếu uống đúng đủ và càng sớm càng tốt.

PrEP hàng ngày và PrEP tình huống giống và khác nhau thế nào

Nội dung	PrEP tình huống (2+1+1)	PrEP Hàng Ngày
Ai có thể sử dụng	Cho nam giới QHTD với nam và có tần suất QHTD không thường xuyên (dưới 2 lần/tuần)	Cho mọi người có hành vi nguy cơ cao nhiễm HIV
Liều dùng	Uống theo công thức 2+1+1	Uống hàng ngày
Tần suất và XN theo dõi tái khám	Không khác nhau giữa PrEP hàng ngày và PrEP tình huống	
Lập kế hoạch	Cần lập kế hoạch QHTD ít nhất trước 2 giờ	Không cần lập kế hoạch
Viêm gan B	Không sử dụng ED-PrEP nếu mắc viêm gan B mạn tính	Có thể dùng PrEP hàng ngày dù bị viêm gan B mạn tính
Hormon	Không khuyến cáo dùng với hormon	Vẫn có hiệu quả khi dùng với hormon

Giống nhau:

- Dùng thuốc kháng vi rút (ARV)
- Uống thuốc hàng ngày vào một thời điểm nhất định
- Có thể dự phòng lây nhiễm HIV

Khác nhau:

Nội dung	PrEP	K=K
Bản chất thuốc	Kết hợp 2 loại thuốc kháng vi rút	Kết hợp 3 loại thuốc kháng vi rút
Uống khi nào?	Người chưa nhiễm HIV có hành vi nguy cơ cao lây nhiễm HIV	Người đã nhiễm HIV để đạt được tải lượng HIV dưới ngưỡng phát hiện (dưới 200 bản sao/ml máu)
Tác dụng	Dự phòng trước phơi nhiễm HIV cho bản thân người sử dụng	Người có HIV điều trị thuốc ARV khi đạt tải lượng vi rút dưới ngưỡng phát hiện sẽ không lây truyền HIV sang bạn tình qua quan hệ tình dục
Thời gian điều trị	Uống liên tục đến khi hết nguy cơ lây nhiễm HIV	Uống liên tục suốt đời